

Partifælle, C. O. Pedersen, erklærede, at han ikke kunde anbefale Forslaget. Thi man binder Rigsdagen med det forhindrer dermed Rigsdagens Overvejelser af alle Muligheder. Forslaget lægger Magten over i Nationalbankens Haand, og saa megen Tillid havde Taleren ikke til denne Bank, at han ønskede at overlade den alt.

Han sluttede med at erklære, at han ikke vilde give nogen Finansminister Bemyndigelse til at optage Statslaan uden videre. Om Forslaget udtalte vort Partis Ordfører.

Th. Stauning:

Det foreliggende Lovforslag har formentlig til Hensigt at opfylde givne Løfter, bl. a. det Løfte, som Hr. Zahle erklærede at have modtaget paa det radikale Venstres Vegne af Hr. Madsen-Mygdal om Landmandsbankens hurtige Ordning. At dette Forslag aldeles ikke hyder nogen Løsning er imidlertid en beklagelig Kendsgerning.

Venstre, der i Oktober angreb den socialdemokratiske Regering, fordi denne endnu ikke havde »ordnet« Landmandsbanken, har usædvanlig givet sig god Tid. Regeringen har vel nu indset Sagens Vanskeligheder og erkendt, at Angrebene paa den foregående Regering den Gang var ganske uberegtiget. Det, der her foreligger fra Hr. Slebsager, kunde meget vel være fremsat Dagen efter Hr. Slebsagers Tiltræden som Handelsminister. Det indeholder aldeles ingen Løsning, men kun ny Tale om Landmandsbanken.

Forslaget gaar ud paa en Udskylden af Spørgsmaalets Løsning, foreløbig til næste Rigsdagssamling, altsaa til et Tidspunkt, da det er mere end tvivlsomt, om den nuværende Regering eksisterer. Det er et Forsøg paa Flugt fra det Ansvar, Regeringen har paataget sig, og det Forslag, som Regeringen har brugt fem Maanedre til at »udarbejde«, er i bedste Fald overflødig og negativt og sandsynligvis ogsaa skadeligt, kun egnet til at skabe ny Uro om Banken.

Stauning fortsatte: Jeg kan gerne afstaa fra at tale om de »gamle Skaders«. Enhver ved jo, at der i sin Tid paaførte Samfundet saa katastrofale Tab, ikke var de Tusinder af Smaafolk, der nu plukkes ved Nedskaering, men at den store Svindel fuldbyrdes af en højagtet Kreds af gode Patrioter og varmheartede Antisocialister.

Det er et højst mærkeligt Forslag ved Lov af fastsættelse, at et Lovforslag, udarbejdet af to Personer, til sin Tid skal forelægges Rigsdagen af den til den Tid siddende Regering, uanset hvad denne selv maatte mene om Sagen. At en saadan Undersøgelse foretages, kan ingen have noget imod, og dertil behøves ingen Lovparagraf; men binde Regeringen til det Forslag, der maatte fremgaa af de to Mænds Overvejelse, er absurd.

Ikke mindre mærkeligt er det ved Lov af fastsættelse, at Bankens Omsætnings skal presses ned til et Minimum. Det er en Indrømmelse til de stærke Kræfter, der arbejder paa at undergrave Landmandsbanken.

Der findes i Lovforslagets Bestemmelser, som tilsigter at varetage Privatkapitalens Interesser, men ingen til Varetagelse af Statens og Samfundets Interesser.

Den stadige Balance-Indskrænkning, som Regeringsforslaget bygger paa, vil være dræbende for betydelige Kredse i Erhvervslivet. Med hvilken Ret vilde Rigsdagen nu bestemme, at de og de af Bankens omdisponerbare Aktiver skulde henføres til en Afviklingskasse? En saadan Foranstaltning vilde være ensbetydende med paa Forhaand og uden grundig Undersøgelse at dødsdomme adskillige Er-

hversvirksomheder og sikre Staten betydelige Tab.

Jeg ønsker at rette det Spørgsmaal til Regeringen, om det foreliggende Lovforslag er fremsat med Tilslutning af Landmandsbankens Direktion og Bankraad. Dette vilde ikke give mig høje Tanker om disse Institutioners Varetagelse af Bankens Interesser, men paa den anden Side vilde Forslagets Fremsættelse uden en saadan Tilslutning være en højst angribelig Regeringshandling.

Det er ganske urimeligt paa det nuværende Tidspunkt at binde Rigsdagen til, at Landmandsbanken i Fremtiden, efter at Staten har betalt Undersekud med ca. 200 Mill. Kr., skal være et privatkapitalistisk Foretagende, en Aktiebank.

Hvorfor netop en Aktiebank? Hvorfor paa Forhaand udelukke, at det bliver en Andelsbank? Og hvorfor ikke overveje Spørgsmaalet om en Statsbank? Jeg ved, at dette Ord har en ilde Klang i danske Venstre-Øren men i Sverige har jeg talt med mange Venstremænd, der er meget stolte af den Statsbank, de har der i Landet, og det vilde være ganske uforvarsligt ikke ogsaa at tage denne Mulighed med i Overvejelserne.

Lovforslagets Paragraffer 1, 2, og 3 anser vi for overflødige og skadelige, 1 § 4 bemyndiges Finansministeren til at laane indtil 20 Mill. Dollars i U. S. A. og »shelt eller delvis« at stille Pengene til Disposition for Banken. Jeg kan ikke tænke mig, at Rigsdagen vil give en saadan Bemyndigelse til en Regering, til hvilken Tilliden ikke er større end til den nuværende. Som Led i Landmandsbankens »Ørning« er et Statslaan sikkert ganske overflødig. Der er intet dokumenteret om en saadan Nødvendighed, hvilket Regeringen i hvert Fald først maatte gøre.

Jeg tror iøvrigt slet ikke Rigsdagen vil give en saadan Bemyndigelse fra sig. Da den tidligere Regering for et Aarstid siden anmodede om Bemyndigelse til blot at konvertere et Laan, nægtede Rigsdagen det, og man kan da ikke stille Venstres Regering anderledes.

Skal et Laan absolut optages, bør det i Forvejen afgøres, hvem der skal forrente og afbetale det. Det kan vel ikke være Meningen, at de Arbejdsløse, Smaafolk og nedskaaene Tjenestemænd skal paataage sig denne Byrde? Skal den arbejdende Befolkning betale den kapitalistiske Svindel? Det vilde være dristigt, men ikke utænkeligt efter et Forslag, der stammer fra den nuværende Regering, men om Maaden, hvorfra Betalingen skal ske, maa vi i hvert Fald have Besked.

Det fremgaar maaske af disse Bemærkninger, at Socialdemokratiet ikke kan tiltræde Lovforslaget, og efter at et moderat Blad nu har meddelt, at Regeringen ikke agter at foreslaa Toldforanstaltninger, venter jeg ogsaa, at Hr. Pürchell vil komme og sige til Regeringen, som han sagde til »Berlingske Tidende«: Balla ca. halflit — det er udlagt! Nu skal De ikke ose mere op til mig! (Stormende Munterhed.)

Debatens endte med, at Forslaget henvistes til et Udvalg. Og derfra naar det næppe nogen Sinde, ihvertfald i den Skikkelse, Ministeriet har fremsat det.

Om Forslaget og vort Partis Stilling til Landmandsbanken, skriver »Social-Demokraten« i København:

— Hvad er Meningen med Forslaget? Det er saa lige til. For det første er det fremsat for at blufte Befolkningen, en grov politisk Svindel, der man til, fordi man ikke tør slutte Rigsdagen uden at have givet Befolkningen Indtrykket af at have »ordnet« Landmandsbanken. Men dernæst — og det er Hovedsagen — er det Hensigten nu at binde Rigsdagen og faa fastslaaet, at dér af Landmandsbankens Ruiner skal skabe en ny privatkapitalistisk Bank. Lovforslaget fastslaar i Virkeligheden, at hvordan saa end Ordningen bliver med Hensyn til andre Ting, saa skal alle tabbringende Led af Virksomheden udskilles til Statens behagelige Røgt og Pleje i en særlig Afviklingskasse, og Befolkningen faar Lov til at betale for Overklassens Spekulation, Spil

og Svindel. Det fastslaar tillige, at alt det levedygtige og indtægtgivende skal forføres til Højfinansens i Form af en ny privatkapitalistisk Bank; altsaa netop den Ordning, som Socialdemokratiet forudsagde og advarede den danske Befolkning imod.

Socialdemokratiets Stilling kan ikke være Tvivl underkastet. I 1938 udløber Nationalbankens Oktroj, der jo i 1908 af Alberti, som en af hans sidste Handlinger, blev forlænget paa 30 Aar. Efter den nugældende Lov gælder Landmandsbankgarantien til 1932. Det er klart, at Statens og Folkets Interesse kræver, at Ordningen, naar Nationalbankens Oktroj udløber, er forberedt i god Tid i Forvejen. At have Landets største Bank — Landmandsbanken — under Statens Eje og Kontrol vilde give Staten en særlig stærk og gunstig Stilling overfor Nationalbanken. Der vilde — hvad der stemmer med Socialdemokratiets Program — være dannet et godt Grundlag for Statens Overtagelse af Sæddelprivilegiet, og der vilde under alle Omstændigheder være Udgangspunkt for at opnaa en tilfredsstillende Ordning med Nationalbanken, hvis, der ikke, hvad vi føler os overbevist om, til den Tid er Plural for Socialdemokratiets Standpunkt.

Men for en Regering, hvis Chef er trælbunden til Højfinansens, ikke mindst ved de 200.000 Kr., han skylder Handelsbanken for en Skorsstensprioritet i »Edelgaves«, er Opgaven netop at udløbere Højfinansens den økonomiske Magt, samtidig med, Byrden lægges paa den arbejdende Befolknings Skuldre. Derfor lader man den saglige Side af Sagen staa hen i det uvisse, medens man derimod straks søger at underbinde Rigsdagens Handlefrihed i det principielle, fordi baade Regeringen og Højre har en sikker Følelse af, at det lakker paa Held med Eksellencernes Magt. Derfor skal Tiden, der er igen, bruges til at baste det kommende demokratiske Styres Handlefrihed. Heroverfor spiller det jo for Magthaverne en underordnet Rolle, at de ved et Forslag, som det ovenfor omtalte, kun kan opnaa at skabe ny Uro om Banken og volde Statens økonomiske Interesser ny Skade.

Frå útheiminum.

Verdensøkonomien.

Den økonomiske Konference i Genève er afsluttet og Deltagerne after vendt hjem til de Lande, de repræsenterede. En Række Resolutioner vedtoges. Og det maa nu være Repræsentationens Opgave, at faa deres Hjemlands Styrelse til at godkende Resolutionerne og handle i deres Aand. Af de vedtagne Beslutninger bør nævnes, at Konferencen fordommer Ind- og Udførselsforbudssystemet, idet den anser en Tilbagevendt til virkelig Frihed, for den internationale Handel for den vigtigste Betingelse for Velstand over hele Verden. Man kræver Toldtarifferne simplificeret og systematiseret, og det maa være en Opgave for Folkeforbundet at søge dette gennemført. Tiden maa nu være inde til at gøre en Ende paa Forhøjelsen af Toldtarifferne og til at lægge Røret om i modsat Retning. I den Forbindelse peger Konferencen paa den Betydning det har, at industrielle Foretagender, der

ikke kan gaa uden Toldbeskyttelse, og som kun skaber en økonomisk og kostbar Produktion, samt baandlægger Dele af den som Følge af Krigen reducerede Kapitalmængde, ikke bør nyde Støtte. Verden maa vende tilbage til en sund, rationel økonomisk Politik. Om Verdensfredens Opretholdelse, Begrænsning af Rustningerne og Paa-virkning af den offentlige Mening i Konferencens Aand vedtoges ligeledes Resolutioner.

— En Betingelse for, at disse Vedtagelser skal faa nogen virkelig Betydning for de enkelte Nationer, er imidlertid, at Befolkningen giver Socialdemokratiet den fornødne Styrke til at føre Konferencens Beslutning ud i Livet. Under det privatkapitalistiske Styre tror vi ikke paa, at det vil lykkes. Der maa et Systemskifte til. Først under Socialismen vil bedre Tider opvinde for Nationerne, thi da vil indbyrdes egoistiske Stridigheder afløses af internationalt Fællessvirke til Menneskehedsens Vel.

D. F. D. S. sælger Skibe.

Det forenede Dampskibsselskab har solgt følgende Skibe: »Alexandra«, »Virginia«, »Erika«, »Svend« og »Delaware«.

England og Island.

Udenrigsminister Chamberlain har i Underhuset fremsat en Meddelelse om, at der vil blive sat en Undersøgelse i Gang vedrørende den i islandske Farvande skete Anholdelse af Trawlere »Charles Doran«, Hull, og den Både, som Skibet var bleven idomt af de islandske Myndigheder.

En bedragerisk Præst.

Den svenske Præst, Lagergren, ved Kirken i Ramsjö i Nordland, har skuddt sig i Kirkens Sakristi. Han havde begaaet Bedrageri overfor Menighedens Midler, som han administrerede. Og da Revisoren havde anmeldt sin Ankomst, skød han sig en Kugle gennem Hovedet.

Valg i Danzig. — Fremgang for Social-Demokratiet.

Ved det forleden afholdt Valg til Kredsagen gik Socialdemokratiet frem fra 14.200 Stemmer til 16.600. De Tysknationalt gik tilbage fra 22.000 til 15.000. Kommunisterne opnaaede 4700 Stemmer, hvilket betyder en Tilbagegang paa 1300 St. Polakkerne opnaaede 705 St., hvilket er en Tilbagegang fra sidste Valg paa 862 St.

Kolindsundbønderne

har ved Landsretten faaet »De samvirkende Fagforbunde«, »Arbejdsmandsforbundet« og »Landarbejderforbundet« idømt en Bod samt Erstatning til Sagsøgerne paa ialt 220.000 Kr. Med de 140.000, som Arbejderne tidligere i Henhold til Højesterets Dom har udrædet, bliver det 360.000 Kr., danske fagorganiserede Arbejdere har maattet udrede, fordi de førte en Kamp for at skaffe fattige Landarbejdere bedre Levevilkaar. Den Kamp er dog ikke standset, fordi Bønderne ved Kolindsund har vundet en Sejr. Den vil — om end under andre Former — blive fortsat, til Bondelandets Arbejdere opnaar bedre og menneskeligere Kaar, end dem, de for Tiden nydes af det, der nu har Herredømmet over Jorden. — Dommen vil blive appelleret til Højesteret.

Kampene i Kina.

Den kinesiske Borgerkrig raser stadig. De sidste Meddelelser gaa ud paa, at der ved Hankow har været udkæmpet

et stort Slag, hvor de nationalistiske Tropper skal have haft et Tab paa 14000 Mand. I Hankow er Hospitalerne overfyldte af Saarede. Imod Tientsing rykker Shang-Kai-Cheks Tropper frem. I den Anledning har Japan sendt 2000 Mand Tropper fra Manchuriet til Peking og Tientsin for at beskytte Udenrigs Liv og Ejendom. Til samme Formaal agter Amerika ogsaa at sende Tropper fra Filipinerne.

England og Rusland.

Ifølge »Aftenposten« er Norge bleven anmodet om at varetage de britiske diplomatiske Interesser i Rusland.

Skal Hvalerne fredes?

Fornylig afsluttede Komiteen for den internationale Havundersøgelse et Møde som blev afholdt i Ostende. Paa dette Møde drøftede man bl. a. Nødvendigheden af at skride til en international Fredning af Hvalerne eller i alt Fald en Begrænsning af Hvalfangsten for at hindre, at de sjældneste Hvalarter helt udrøddes.

— Er Hvalernes Antal stærkt paa Retur? spørger »B. T.« Magister Boving-Petersen.

— Ja, det kan desværre ikke nægtes, navnlig for visse større Arters Vedkommende som Kaskelotten og Blaahalen. Sagen er jo, at disse Kæmpehvaler med den brede, lidet manøvreedygtige Form har vanskeligere ved at undgaa Forfølgelsen end de slankere, spidser Typer, der som Grindehvalen f. Eks., lettere kløver Vandet. Og det er ikke blot Fangstskibene, som er Kaskelottens Fjender, ogsaa Spækhuggerne overfalder dem i Sværme og gør det af dem.

Derfor er der ingen Tvivl om, at hvis vi skal bevare disse Oceanernes Mammuter paa vor Klode, saa maa vi ad Lovgivningens Vej i Tide værne om dem. Derfor behøver man jo ikke at ruinere det store Erhverv, som Hvalfangsten er. Grindehvalerne er langt talrigere og formerer sig stærkere, og ogsaa andre mindre Hvalarter er Jagt Objekter, som ikke trues med Udrøddelse, i alt Fald foreløbig.

Flyverulykke.

I Augusta opstod der forleden Brand i en Militærflyver, hvori befandt sig fire amerikanske Flyvere. De omkom alle i Flammerne. Mange Mennesker overværede den grusomme Tragedie. Det var umuligt at komme de ulykkelige til Hjælp.

Et dansk Havfiskeri.

Ved et fornyligt af Foreningen »Dansk Arbejde« afholdt Møde udtalte vor Partifælle, Folketingsmand P. Andersen, Svendborg, om dette Emne, idet han redegjorde for de Bestræbelser, »Dansk Arbejde« havde udfoldet for denne Sag:

— Mærkverdigt nok havde man modt Modstand i Dansk Fiskeriforening. Det Lovforslag, der har været fremme i Folketinget, gaende ud paa et Laan paa 500.000 Kr. til Anskaffelse af Materiel til Fiskeri paa Færøerne, Island og Grønland, har modt Modstand hos Dansk Fiskeriforening, for saa vidt, som denne forlanger, at en saadan Bevilling skal gaa ind i den almindelige Bevilling til Fiskeriet. Dette havde forbavset ham, at man netop fra den Side har vist Modstand mod et stort Havfiskeri. Vi kan ikke paa Grundlag af det hjemlige Fiskeri skabe en dansk Hermetikindustri, dertil kræves et stort Havfiskeri. Regeringen har heller ikke kunnet tiltræde Henstillingen om at stille Midler til Raadighed til dette Formaal.